

UNELE ASPECTE DE SPORIRE A EFICIENȚEI INTENSIFICĂRII AGRICULTURII

BABII Leonid, dr. hab. în economie, USARB

Intensification of agriculture is an economic process. This article confirms that the issue of increasing of the agricultural production can be solved more efficiently only through the intensive way.

Cuvinte-cheie: agricultură, intensificare, eficiență, factor, potențial

Reproducerea extinsă în agricultură se realizează prin două căi - extensivă și intensivă. Prin calea dezvoltării extensive, majorarea producerii producției agricole se obține din contul extinderii terenurilor prelucrate cu cheltuieli constante la o unitate de teren și cu recoltă a culturilor agricole identică. În zootehnie producerea producției crește din contul măririi capetelor de vite și păsărilor cu indicatorii productivității animalelor invariabili.

În cazul limitării resurselor de teren, în republică nu sunt rezerve pentru dezvoltarea extensivă a ramurii. Problema majorării producerii producției agricole poate fi soluționată prin calea utilizării mult mai productive a bunurilor funciare posedate ca rezultat al investiției adăugătoare a muncii și mijloacelor, aplicarea realizărilor științei și tehnicii, cu alte cuvinte prin calea intensivă.

Cercetările în domeniul intensificării agriculturii sunt efectuate în baza datelor colectate din formularele specializate pe activitatea întreprinderilor agricole din Republica Moldova cu aplicarea următoarelor metode: metoda observării, metoda monografică, metoda de comparare etc.

Intensificarea agriculturii reprezintă trecerea de la sistemul tradițional de producție agricolă la utilizarea realizărilor contemporane și tehnologiilor moderne, ce permite sporirea productivității chiar și în cazul micșorării suprafeței terenului prelucrat, fapt care în condițiile moderne, micșorarea asigurării cu pământ a populației este deosebit de importantă. În afară de aceasta, micșorarea suprafeței terenurilor utilizate oferă posibilitatea de a elibera o cantitate semnificativă de muncitori și de mijloace materiale.

Se cunoaște, că pentru producerea oricărei producții agricole sunt necesare trei grupe de resurse: de muncă, funciare, materiale și resurse de mijloace fixe. Creșterea intensivă a producerii în gospodăriile agricole este obținută datorită utilizării unei suprafețe de pământ egală sau mai mică, în timp ce utilizarea celorlalte grupuri de resurse poate fi modificată într-o măsură mai mică sau mai mare.

Prin desfășurarea măsurilor de perfecționare a producerii se poate economisi doar un singur tip de resurse, pe când cheltuielile altor resurse vor rămâne aceleași. Dacă se economisește doar munca, iar cheltuielile resurselor materiale rămân neschimbate, în acest caz vorbim despre calea intensificării prin economia muncii. Dacă se economisesc mijloacele fixe, iar volumul de muncă și de materiale rămâne neschimbat, în acest caz este vorba despre calea de intensificare prin economia fondurilor. Dacă se economisesc doar resursele materiale, atunci avem o cale de intensificare prin economia materialelor. Dar dacă se economisesc două tipuri de resurse, în timp ce cheltuielile celui de-al treilea tip rămân aceleași, pot exista trei căi de intensificare: prin economia muncii și a fondurilor, prin economia fondurilor și a materialelor, prin economia muncii și a materialelor. În sfârșit, dacă în timpul perfecționării producerii se economisesc toate trei grupuri de resurse, atunci creșterea productivității se asigură din contul metodelor de intensificare prin economia muncii, fondului și materialelor.

Totuși în practică mărirea eficacității utilizării unuia din resurse se poate de obținut doar prin o oarecare micșorare a eficacității utilizării altuia. De exemplu, majorarea productivității muncii, se asigură prin utilizarea unei tehnici mult mai productive, dar și mult mai scumpe, ceea ce poate duce la randamentul fondurilor. În acest caz se observă economia efectivului de lucrători și majorarea costului fondurilor de producere fixe. Dacă se micșorează cheltuielile pentru remunerarea muncii, crearea condițiilor pentru o muncă productivă și sigură depășește creșterea valorii fondurilor, în acest caz avem o cale de intensificare prin economia muncii, dar care necesită un consum mare de fonduri.

Pot avea loc, de asemenea, forme de intensificare a productivității prin economia muncii, dar care să necesite un consum mare de materiale. Deseori în gospodăriile agricole calitatea producției se obține din contul unei creșteri

a cheltuielilor de muncă, dar unei micșorări relative a cheltuielilor pentru materiale și/sau a fondurilor fixe. Aceasta este o cale a intensificării productivității prin economia materialelor și/sau a fondurilor, dar care necesită un consum mare de forțe de muncă.

Intensificarea agriculturii trebuie diferențiată de intensificarea producerii. Intensificarea constituie un proces de dezvoltare obiectiv și legal, de perfecționare calitativă a tuturor părților producerii pe o bază extinsă. Intensificarea deci reflectă nivelul de dezvoltare concret, planificat și atins, al însuși procesului producerii extinse, fixează gradul de saturație a producției agricole cu mijloace materiale și bănești, cu muncă vie la acest moment. Cu alte cuvinte, după nivelul de intensificare se poate de stabilit posibilitățile potențiale ale unei sau altei produceri, de comparat condițiile inițiale de creștere a producției agricole.

Particularitățile distinctive de bază ale etapei moderne de intensificare a agriculturii sunt caracterul ei complex și sistematic, rolul mereu în creștere a modificărilor calitative și structurale, și a factorilor neinvestiționali. Trecerea de la intensificarea monofactorială (parțială) la una multifactorială (complexă) este condiționată de faptul că modificările unor factori izolați nu oferă efectul necesar. Rezultate esențiale de intensificare se obțin doar prin perfecționarea producerii din toate punctele de vedere.

Deci, baza materială a evoluției procesului de intensificare, creșterea eficienței economice constituie capacitatea pământului de a spori fertilitatea sa economică. Îmbunătățirea calității pământului prin calea intensificării permite creșterea proporțiilor reproducerii extinse în agricultură.

Analiză dezvoltării agriculturii în republică pentru ultimii 27 de ani vorbește despre faptul că investirea mijloacelor materiale suplimentare, și a muncii animaliere lua diferite forme. Pentru început se făceau investiții în tehnică și utilajele de ameliorare, în producerea culturilor tehnice, în suprafețele de însămânțare și volumul cărora creștea semnificativ, se răspândeau semințe de soi, creștea utilizarea îngrășămintelor, creștea numărul efectivului de vite și așa mai departe.

În prezent, o serie din acești factori ai intensificării și-au pierdut semnificația, unii factori au început să joace un rol nou. Totuși, rolul primordial dintre aceștia și în prezent îl ocupă mecanizarea complexă și automatizarea proceselor de producere. În legătură cu aceasta, direcția cea mai importantă a intensificării o constituie consolidarea potențialului tehnic al ramurii, fără de care este greu de obținut rezultate stabile și o eficiență înaltă a producerii agricole moderne.

Și totuși, baza intensificării o constituie aplicarea activă în producere a realizărilor științei și tehnicii. Pentru creșterea dinamică a eficienței intensificării este necesar de perfecționare continuă a tehnicii și tehnologiilor, aplicarea în masă a inovațiilor din domeniul științei și tehnicii care sunt deja asimilate, și utilizarea la maximum a acestora. În acest mod, progresul științifico-tehnic reprezintă factorul principal al intensificării.

În gospodăriile agricole un rol important îl au factorii biologici - soiurile intensive de plante și hibride, semințele de calitate înaltă, rasele de animale înalt productive, stimulatorii biologici și metodele de protecție ale plantelor și altele.

În condițiile moderne un rol deosebit i se atribuie factorilor organizaționali-economici, dintre care fac parte - schimbările fundamentale ale mecanismului economic de gestiune. Aceste modificări constau în crearea condițiilor pentru formarea gospodăriilor țărănești (a fermelor), consolidarea gospodăriilor agricole și a pământurilor, etc.

Un rol deosebit de important îl joacă factorii sociali ai intensificării producerii: creșterea calificării cadrelor, dezvoltarea la aceștia a spiritului de inițiativă, îmbunătățirea condițiilor de lucru. Producătorilor rurali le se oferă independența pentru gestiunea producerii agricole, pentru alegerea variantei optimale a specializării ei, concentrării rezonabile și cooperării benevole.

Procesul concentrării producerii agricole este una din formele de intensificare, din moment ce volumul producției obținute de pe una și aceeași suprafață crește. Specializarea rațională a producerii de asemenea contribuie la intensificarea agriculturii, de oarece crește rezultatul cheltuielilor de producere suplimentare. Prin urmare, concentrare și specializarea producerii constituie o condiție importantă pentru intensificarea ulterioară a acesteia.

În intensificarea producerii o importanță tot mai mare îl obține factorul structural, care se manifestă în corelație cu investițiile de capital și mijloacele fixe în dependență de sferele și ramurile complexului agroindustrial, cu cheltuielile pentru o nouă construcție și reconstrucție a bazei întreprinderilor de producție existente și altele.

După cum vedem, rolul cel mai important în intensificarea agricolă îi revine dezvoltării progresului științifico-tehnic în producerea agricolă. Acest progres include în sine nu doar cel al mașinilor tehnice, dar și al tehnologiilor și gestionării producerii, al dezvoltării științei și utilizării experienței progresiste.

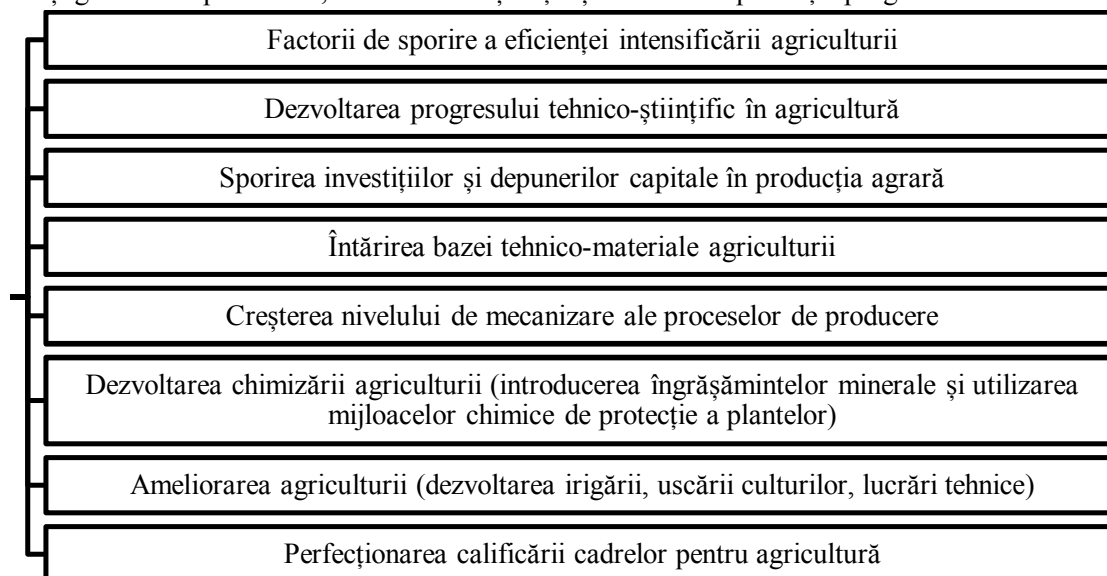

Figura 1. Factorii de sporire a eficienței intensificării agriculturii

Intensificarea este un factor hotărâtor pentru organizarea calitativă a producerii agricole, pentru sporirea eficacității ei. Însă problema intensificării este multilaterală și necesită un efort considerabil. Apoi, nu este suficient de utilizat intensiv, dar în mod separat factorii și direcțiile chiar și cele mai importante,- este necesară intensificarea complexă, care ar lua în considerație toate părțile activității întreprinderii ce se află în corelație.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. CAINARIAN Gh. și alții. *Managementul durabil al terenurilor*. Chișinău, 2015. 192p.
2. MICU V. Probleme și posibile soluții îmi dezvoltarea durabilă a complexului agroindustrial. În: *Agricultura Moldovei*, nr. 9, 2007. 1-6p.
3. PARMACLI D., BABII L. *Economie agrară*. Chișinău, 2008. 370p.
4. POPA A., PARMACLI D., BABII L. *Economia antreprenoriatului*. Cahul, 2017. 274p.
5. TOMA D., TIMOFTE E. Evaluarea intensității și eficienței economice a intensificării producerii în întreprinderile agricole din RM. *Științe Agricole* nr. 2/2012.